

Toekomstplan Oriëntalis

Een verslag van de recente ontwikkelingen

“Wij, bewoners van de Heilig Landstichting, hebben toch allemaal die erfdienstbaarheidclausule in ons eigendomsbewijs, waarin staat dat er niet gebouwd mag worden voor commerciële doeleinden? Bovendien ligt het park in een vastgestelde ecologische hoofdstructuur. Hoe valt dit te rijmen met een grootschalig plan voor veertig vakantiewoningen in het museumpark, acht villa’s op het parkeerterrein en een op Disneyland geënte ‘belevingsroute’ over de begraafplaats?” Aan het woord is Robbert Croes uit de HLS die de gelegenheid heeft gekregen om in te spreken op de carroussel ter voorbereiding van de gemeenteraadsvergadering van 25 april. Aan de orde is een voorstel van B&W om aan Oriëntalis een startsubsidie van een slordige € 250.000 toe te wijzen en nog eens € 320.000 in reserve te houden. Een levendige en bewogen avond was het, die 11de april.

Namens de directie van het park Oriëntalis, verhinderd vanwege vakantie, verricht Pieter de Kort van de Raad van Toezicht de aftrap met een warm pleidooi voor het toekomstplan. Hij is blij met de betrokkenheid van de gemeente en de aanbevelingsbrieven die zijn binnengekomen. Met de hand op het hart en op de Governance Code Cultuur verklaart hij toe te zullen zien op de continuïteit van het bestuur, ook al hebben de beide zittende directieleden aangegeven dat zij op korte termijn hun functies neer zullen leggen. “Binnen één à twee jaar moet de zaak op de schop, maar wij kunnen ons helemaal vinden in het voorstel van B&W voor de subsidietoekenning en de reservering,” besluit hij zijn toelichting.

Maar liefst vijf dorpsgenoten maken kenbaar dat zij zich ernstig zorgen maken over het toekomstplan en hebben de moeite genomen zich er in te verdiepen. Een belangrijk, gezamenlijk punt is, dat de dorpsbewoners absoluut niet zijn betrokken bij de plannenmakerij. Volgens Lies van Campen, namens de dorpsvereniging: “Terwijl wij toch als bewoners letterlijk in de geschiedenis van de Heilig Landstichting en het museumpark leven, hebben noch de dorpsvereniging, noch representatieve groepen uit het dorp enige inbreng kunnen leveren in de ontwikkeling van de plannen.” Wouter Helmer die met zijn gezin en vijf andere families tegenover het park woont en Oriëntalis een warm hart toedraagt voelt zich door het plan overvallen en buitengesloten. Wouter is ecooloog en op internationaal niveau gespecialiseerd in duurzaam natuurbeheer, zorg voor de natuurlijke leefomgeving en de ontwikkeling van inspirerende verdienmodellen daarbij. (Misschien een tip?).

Wat duidelijk wordt in de carrouselvergadering is dat de insprekers zonder uitzondering voorstander zijn van het voortbestaan van het museumpark. Hans Verwijs uit de Jericholaan wijst er op dat er in het plan vooral aandacht is op het ‘Wat’, maar dat nergens gesproken wordt over het ‘Waarom’. Hij vraagt zich met name af waarom bezoekers naar het museumpark komen: “Grote professionele parken als Disney en de Efteling maken vooraf een uitgebreide en gedetailleerde studie van de doelgroep, zij werken de attracties tot op het kleinste detail uit en rekenen verschillende alternatieve

scenario's door. In het toekomstplan voor het museumpark is hierover niets terug te vinden." Nou ja, tegenover het Circle-of-Life concept staat alleen het doemscenario van een failliet Orientalis. En dat terwijl het park zoveel meer mogelijkheden biedt voor een kleinschaliger museaal concept met meer samenhang en verbinding tussen Rust, Ruimte, Bezinning en Natuur".

Ook een bekende oudbewoner van de Heilig Landstichting (Dries van Agt) en zijn politieke vriend (Jan Terlouw) doen een ondersteuningsduid in het zakje met een brief op origineel Orientalis briefpapier. Zij juichen het voortbestaan van Orientalis van harte toe en roemen de inzet van directie en vrijwilligers die de bezoekersaantallen de afgelopen jaren aanzienlijk wisten op te schroeven. Guy Ackermans uit de Petruslaan onderschrijft die steunbetuigingen. "Iedereen hecht immers aan het museumpark." Maar het ontbreken van een inzicht in en inschatting van de gevolgen, dat baart hem vooral zorgen. Hij benoemt achtereenvolgens de ingrepen in het groen ("33 ha bomen kappen"), de bebouwing ("30 tot 60 vakantie- en permanente woningen, die niet eens een verband hebben met het park") en de 'Disneyroute' ("over de mooiste begraafplaats van het land") als schrikbeelden. Hij doet een oproep aan de Raad en aan B&W om toch vooral in het kader van het voortbestaan van het park de aspecten natuur, leefbaarheid van het dorp en levensvatbaarheid van het toekomstplan mee te nemen.

De beraadslagingen die volgen op de insprekers laten aan de ene kant een grote eensgezindheid zien, aan de andere kant een grote diversiteit. Bijna elke raadsfractie begint met het belang dat het voortbestaan van Orientalis moet krijgen, maar stelt vervolgens voorwaarden, zoals betrokkenheid van bewoners bij de planvorming, duidelijkheid over cofinanciering en positieve conclusies van haalbaarheidsonderzoeken. Er wordt kritische aandacht gevraagd voor het spanningsveld tussen de museale functie en de (commerciële) pretparkfunctie. De conclusie van een fractie, dat het plan achterhaald is en dat het museum, na al het geld dat er al is ingestopt, niet rendabel te krijgen is, blijkt een minderheidsstandpunt. De Carrousel eindigt met de vraag of het voorstel van B&W wel rijp is voor behandeling in de raadsvergadering van 25 april.

Inmiddels is die raadsvergadering achter de rug. In de periode tussen de Carrousel en de raadsvergadering heeft een aantal partijen de politieke koppen bij elkaar gestoken en is gekomen tot een gezamenlijk amendement. Als startsubsidie krijgt park Orientalis € 200.000 en er wordt € 400.000 gereserveerd. Daarbij krijgt de (huidige en/of toekomstige) directie als opdracht mee de inwoners van Heilig Landstichting nauw te betrekken bij de planvorming en te zorgen voor voldoende cofinanciering en een sluitende exploitatie. Het gaat er in het amendement om dat de nieuwe bestuurder een "Basis op Orde" brengt die de eigenheid van het museum versterkt en het landschappelijk karakter van het park behoudt. Voorwaar een inspirerende opdracht, waaraan wij als bewoners van de Heilig Landstichting graag onze bijdrage willen leveren, willen meedenken en ontwikkelen. Want alleen geïnformeerd worden over wat er met onze leefomgeving gebeurt, kan alleen maar leiden tot hakken ... in het zand van het Heilig Land.

Jan de Koning